

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-117 назди
Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии
Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода (734019, ш.
Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев, 17/6)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Вализода Ҳокимхон Сафолиён дар
мавзӯи: “Ташаккули забоншиносии навини тоҷик ва марҳилаҳои рушди
он (солҳои 1840-уми асри XIX то замони бозсозӣ)” барои дарёфти дараҷаи
илмӣ доктори илм аз рӯйи ихтисоси 6.2.2 Назарияи забон пешниҳод
шудааст.

Рисолаи Вализода Ҳокимхон Сафолиён ба таҳқиқи ташаккули
забоншиносии навини тоҷик ва марҳилаҳои рушди он (солҳои 1840-уми асри
XIX то замони бозсозӣ) бахшида шудааст.

Бояд қайд намуд, ки Вализода Ҳокимхон зимни пажӯҳиш кушиш
намудааст як қатор вазифаҳои мушаххас, аз қабили таҳқиқи асосҳои
назариявии забоншиносӣ, муайян кардани марҳилаҳои оғози ташаккули
забоншиносии навини тоҷик, мушаххас намудани марҳилаҳои асосии
ташаккули афкори забоншиносӣ ва амсоли инҳоро дар амал татбиқ намуда,
тафовути ин марҳилаҳоро дар давраҳои муайяни таърихӣ таҳқиқ намояд.

Доир ба дараҷаи таҳқиқи мавзӯ ҳаминро бояд таъкид кард, ки ташаккул
ва рушди афкори забоншиносии навини тоҷик то ҳол ба таври системанок
таҳқиқ нагардида буд ва зинаҳои рушд, омилҳои таъсиргузор, нуқсонҳо ва
дастовардҳо дар ин риштаи илм ба таври мукамал баррасӣ нашуда буданд.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар он инъикос
мегардад, ки бори нахуст бар пояи маводи фаровон дар бораи ташаккули
забоншиносии тоҷик, марҳилаҳои рушди он ва таҳқиқи мукаммали таърихи
афкори забоншиносии навини тоҷик нақши назаррас гузошта шуда,
натиҷаҳову хулосаҳои асосии таҳқиқ, ифодаи мустақилонаи нуқтаи назари
докталаб нисбати мавзӯи омукташаванда пешниҳод гардидаанд. Нуқтаҳои ба
ҳимоя пешниҳодшаванда аз таҳлили андешаҳои донишмандони гузашта,

таҳқиқоти шарқшиносони Русияи подшоҳӣ ва ҳам шарқшиносони замони шуравӣ, вазъи забоншиносии тоҷик дар нимаи аввали асри XX, дастурнигории баъдии забони тоҷикӣ ва дар ин замина ташаккули афкори забоншиносии навини тоҷикӣ дар марҳилаҳои гуногун иборат буда, дар чанд банд дастабандӣ шудаанд ва хеле мушаххас мебошанд.

Чуноне, ки дар автореферат дарҷ гаштааст, диссертатсия аз муқаддима, 5 боб, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии таҳқиқот ва рӯйхати адабиёт иборат буда, дар асоси талаботи “Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферати диссертатсия ва дигар маводи илмӣ (фармоиши №493 аз 27 декабри соли 2024)” таҳия гардидааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ хулоса ва натиҷаҳои аз таҳқиқи мавзӯ ба дастовардаашро дар 22 банд асоснок ҷамъбаст намуда, тавсияҳо оиди истифодаи илмии натиҷаҳо хело муфид оварда шудаанд.

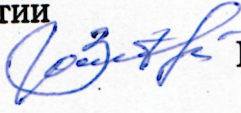
Мавод ва нуктаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ илмию назариявӣ пешниҳод ва ҳамчунин дар 25 мақолаи ҷопшудаи муаллиф дар маҷаллаҳои илмӣ, аз ҷумла 18 мақолаи банашррасида дар маҷаллаҳои тақризшавандаи шомили феҳристи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос шудаанд.

Автореферати диссертатсия бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ мазмуну мундариҷаи корро пурра инъикос мекунад ва мақолаҳои таълифнамудаи муаллиф низ ба талабот ҷавобгӯ аст.

Натиҷаҳои рисолаи доктории тақризшаванда дар доираи таҳқиқоти назариявӣ амсиласозии таҳлилу таҳқиқи марҳилаҳои рушди забоншиносии навини тоҷик метавонад ба рушди назария ва амалии масъалаҳои забоншиносӣ мусоидат намояд.

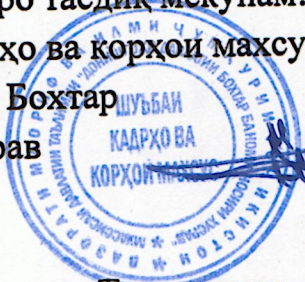
Ҳамин тавр, муҳтаво ва хулосаҳои диссертатсия ва автореферат ба мавзӯи таҳқиқӣ бевосита пайвандӣ дошта, мавзӯи рисола ба бандҳои шиносномаи ихтисоси илмӣ Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6.2.2. Назарияи забон комилан мувофиқат мекунад.

Дар маҷмуъ, диссертатсияи Вализода Ҳокимхон Сафолиён дар мавзуи “Ташаккули забоншиносии навини тоҷик ва марҳилаҳои рушди он (солҳои 1840-уми асри XIX то замони бозсозӣ)” таҳқиқоти илмӣ баанҷомрасида буда, ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферати диссертатсия ва дигар маводи илмӣ (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27.12.2024, №493) ҷавобгӯ аст ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2.2. Назарияи забон мебошад.

Муқарриз: доктори илмҳои филологӣ,
профессори кафедраи забон ва
адабиёти руси Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав Юсупова Зарина Розиковна

Суроға: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон
вилояти Хатлон, шаҳри Бохтар, кучаи Хувайдуллоев хонаи 66
Тел.: (+992)777177524; E:mail: zarina1966@list.ru
«_10_»_08_2026 с.

Имзои Юсупова З.Р.-ро тасдиқ мекунам:
сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишгоҳи давлатии Бохтар
ба номи Носири Хусрав

 Исҳоқзода М.М.

Суроға: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон,
шаҳри Бохтар, кучаи Айни 67.
тел: (8-32-22) 2-54-81, (8-32-22) 2-22-53; E:mail: bgu-1978@mail.ru
«_10_»_08_2026 с.